

Agendanr.: 13
Voorstelnr.: RB2017138
Onderwerp: Verordening sociaal-medische indicatie kinderopvang
Programma: Sociale samenhang

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 16 januari 2018

Voorstel / besluit:

vast te stellen de *Verordening sociaal-medische indicatie kinderopvang Heerhugowaard*

1. Inleiding

Lichamelijke, psychische of sociale problemen van ouders kunnen er soms voor zorgen dat zij de opvoeding en verzorging van hun kind niet meer goed aankunnen. Als het kind dan een aantal uur naar de kinderopvang of buitenschoolse opvang kan, geeft dat de ouders tijd om te herstellen of het geeft hen ruimte om beter met de opvoedingssituatie om te gaan. Voor sommige ouders is de financiële drempel van de kinderopvang echter te hoog. Namelijk bij gezinnen waarvan één van beide ouders niet werkt en er dus geen recht is op kinderopvangtoeslag via de belastingdienst.

Als de ouders om financiële redenen de kinderopvang niet kunnen betalen, brengt dat een risico voor de kinderen met zich mee omdat de thuissituatie geen gezonde pedagogische omgeving voor hen vormt. Daarom kan de gemeente op basis van de sociaal-medische indicatie (SMI) een deel van de kosten van kinderopvang vergoeden. Het is een beleidsvrijheid van de gemeente of en hoe zij een SMI-regeling wil hanteren.

Een SMI-regeling werkt preventief. Door kinderen een aantal dagen per week buitenshuis op te vangen, kan worden voorkomen dat de opvoedingssituatie escaleert en krijgen kinderen positieve kansen in een andere omgeving. Dat verkleint de kans op een bedreigde ontwikkeling bij kinderen, door problematiek van de ouders. De ervaring is dat hierdoor tevens inzet van zwaardere hulp voor het gezin (Jeugdhulp, Wmo) kan worden voorkomen. De volgende cijfers van het Trimbos instituut over kinderen van ouders met psychische problemen of verslaving (KOPP/KVO-kinderen) onderstrepen het belang van aandacht voor deze groep. Minderjarige KOPP/KVO-kinderen:

- ✓ hebben een 2 tot 3 keer zo grote kans om zelf ook psychische problemen of verslaving te ontwikkelen in hun leven, ten opzichte van kinderen die opgroeien zonder ouders met deze problemen;
 - ✓ doen 5 keer vaker een beroep op de gespecialiseerde jeugd-GGZ dan kinderen van ouders zonder psychische problemen;
 - ✓ lopen 2 tot 3 keer zoveel risico op kindermishandeling in de thuissituatie als andere kinderen.
- Verder toont Nederlands onderzoek aan dat 65% van de kinderen van ouders met een depressie en/of angststoornis op 35-jarige leeftijd zelf een depressie en/of angststoornis heeft of heeft gehad.

De huidige regeling in Heerhugowaard kent een financiële drempel: de vergoeding is alleen voor ouders met een inkomen tot 120% van het minimumloon, die geen gebruik kunnen maken van tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang vanuit de belastingdienst. De gemeente betaalt

dan het deel dat door de belastingdienst zou zijn betaald als de ouders wel recht hadden gehad op kinderopvangtoeslag. De ervaring van de gemeentelijke uitvoering is dat door deze grens ouders, en dus kinderen, tussen wal en schip dreigen te vallen. Daarom is aanpassing van de regeling wenselijk.

2. Beoogd effect

Met de nieuwe SMI-regeling beogen we ouders met fysieke of psychische problematiek een passende, preventieve ondersteuning te bieden om hiermee een bedreigde ontwikkeling van hun kinderen te voorkomen of te verminderen. Preventief werken, doen wat nodig is en ondersteuning zo licht mogelijk houden zijn belangrijke uitgangspunten van de transformatie in het sociaal domein.

3. Argumenten

Landelijk kader

Op 1 januari 2005 is de Wet kinderopvang in werking getreden. Er zou een artikel in worden opgenomen om ervoor te zorgen dat mensen met een sociaal medische problematiek ook onder de werking van de Wet kinderopvang zouden vallen. Dat is echter niet gebeurd. De gemeenten is gevraagd de uitvoering ter hand te nemen en zijn hierdoor verantwoordelijk geworden voor SMI.

Na een landelijke evaluatie heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in december 2016 geconcludeerd dat gemeenten op een verantwoorde wijze invulling geven aan hun beleidsvrijheid en dat er geen reden is om landelijke regels op te stellen. Uit de evaluatie bleek echter volgens de minister ook dat de bekendheid van de SMI-regeling onder verwijzers en de doelgroep moet worden vergroot en dat de financiële toegankelijkheid moet worden verbeterd.

Huidige regeling Heerhugowaard

In Heerhugowaard is de regeling onderdeel van het minimabeleid en wordt uitgevoerd door Halte Werk. De juridische basis is artikel 23 van de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Heerhugowaard. Zoals gezegd wordt een financiële drempel gehanteerd waardoor de regeling alleen voor een beperkte groep ouders toegankelijk is.

Voorgestelde wijziging

Voorgesteld wordt om twee wijzigingen door te voeren:

1. het verruimen van de doelgroep
2. het beoordelen van de noodzaak de gemeentelijke toegang, conform het werkproces voor jeugdhulp

Ad. 1. Verruiming van de doelgroep

De ervaring vanuit de gemeentelijke uitvoering is dat door de grens van 120% van het minimum-loon sommige ouders geen beroep kunnen doen op de SMI-regeling, maar de kinderopvang ook niet zelf kunnen betalen. Het gevolg kan zijn dat vervolgens 2^e lijns zorg ingezet moet worden. Dit is zwaarder (en duurder) dan nodig. Vanuit de gedachte van 'doen wat nodig is' wordt dan soms een maatwerkoplossing getroffen vanuit het jeugdhulpbudget.

Een structurele regeling valt te verkiezen. Voorstel is daarom om de inkomensgrens te laten vervallen en uitsluitend te kijken naar de gezinssituatie, waarbij de kinderopvang noodzakelijk is vanwege de sociaal-medische problematiek van de ouders en waarbij de ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. Van de ouders wordt wel een inkomensafhankelijke eigen bijdrage gevraagd.

Ad. 2. Uitvoering conform het werkproces voor jeugdhulp

Het totale beeld van de problemen en kracht van het gezin is van belang. Het is bij uitstek een taak van de lokale jeugd- en gezinscoaches (J&G coaches) om samen met het gezin dit beeld te vormen en een integraal gezinsplan te maken. Het ligt voor de hand om de J&G coach daarin te laten meenemen of kinderopvang een goede oplossing zou zijn. Zo ja, dan kunnen zij dat adviseren aan de gemeentelijke 'jeugddesk' ofwel de jeugddeskundigen. De jeugddeskundigen

zijn in dienst van de gemeente en nemen namens het college een beslissing. Dit komt overeen met het werkproces voor jeugdhulp.

Nadat de jeugddesk heeft bepaald dat een gezin aanspraak kan maken op de SMI-regeling, worden met een kinderopvangorganisatie afspraken gemaakt over de plaatsing. De ouders dienen een inkomensafhankelijke bijdrage te betalen aan de kinderopvangorganisatie die de organisatie berekent. Het verschil tussen de kosten en de eigen bijdrage verantwoordt en factureert de kinderopvangorganisatie aan de gemeente.

Nieuwe verordening

De verruiming van de doelgroep kan niet in de beleidsregels bijzondere bijstand worden opgenomen. Er is geen andere landelijke of lokale wettelijke regeling waar de nieuwe SMI-regeling in de vorm van beleidsregels adequaat op gebaseerd kan worden. Daarom wordt voorgesteld om de nieuwe regeling vast te leggen in de vorm van een verordening. De bijzondere bijstand blijft mogelijk voor de ouders met een minimuminkomen die ook de inkomensafhankelijke eigen bijdrage niet kunnen betalen.

Advies Cliëntenadviesraad

De Cliëntenadviesraad (CAR) is gevraagd om advies. Het advies van de CAR zal, inclusief ambtelijke reactie, zo spoedig mogelijk worden nagezonden naar de gemeenteraad.

4. Kanttekeningen

Een kanttekening is dat de financiële gevolgen op voorhand moeilijk zijn in te schatten omdat het om een open-einde regeling gaat. Daarom is het belangrijk dat de jeugddesk van de gemeente zorgvuldig toetst voordat een SMI-beschikking wordt afgegeven. Het oogmerk is dat de inzet van de SMI-regeling preventief werkt, maar de ervaring zal moeten uitwijzen in hoeverre de regeling in dit opzicht voldoet. Monitoring van de uitvoering en evaluatie na 2 jaar is daarom onderdeel van de implementatie.

5. Financiële gevolgen

In 2016 is in totaal € 50.361,- uitgegeven voor de opvang van in totaal 85 kinderen. Dit is ten laste gebracht van het minimabeleid. Het is op voorhand niet in te schatten hoeveel ouders een beroep zullen doen op de nieuwe regeling en wat daarvan de kosten zullen zijn. Vooralsnog wordt uitgegaan van een verdubbeling van de huidige uitgaven, dus € 100.000 per jaar, bestaande uit € 50.000 voor de huidige doelgroep en € 50.000 voor de uitbreiding van de doelgroep. Voor de uitgaven voor de uitbreiding van de doelgroep is financiële dekking (stelpost Wmo).

6. Communicatie

De inwerkingtreding van de nieuwe verordening zal via de gebruikelijke media (website, stadsnieuws) worden bekendgemaakt. Huidige en toekomstige uitvoerders worden geïnformeerd. Vervolgens worden andere professionals die contact hebben met ouders gericht geïnformeerd over de mogelijkheden van de SMI-regeling en de route, zodat zij ouders kunnen adviseren. Te denken valt aan de jeugdgezondheidszorg en welzijnswerkers.

7. Uitvoering

Nadat de verordening heeft vastgesteld wordt hierover gecommuniceerd zoals aangegeven. Met Halte Werk zullen werkafspraken worden gemaakt. Tevens wordt de uitvoering en registratie geborgd bij de gemeentelijke toegang, zodat de monitoring en evaluatie adequaat kan plaatsvinden. Aspecten die hierin meegenomen zullen worden, zijn o.a. de aantallen, problematiek en kosten.

8. Monitoring/Evaluatie

Monitoring en rapportage daarover vindt plaats als onderdeel van de reguliere planning en controlcyclus. In het tweede kwartaal van 2019 wordt geëvalueerd wat de ervaringen zijn met de nieuwe regeling en wat de financiële gevolgen zijn. Bij een voortzetting van de regeling, kunnen de financiële effecten dan worden meegenomen bij de gemeentebegroting 2020.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
n.v.t.	n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Maatschappelijke Ontwikkeling d.d. 08 januari 2018
RB2017138 Verordening sociaal-medische indicatie kinderopvang :

Akkoordstuk

Voor	Allen
Tegen	---

Nr.: RB2017138

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 januari 2018;

gelet op het advies van de commissie Maatschappelijke ontwikkeling d.d. 08 februari 2018;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

b e s l u i t

vast te stellen de volgende verordening:

Verordening sociaal-medische indicatie kinderopvang Heerhugowaard

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerhugowaard;
- b. houder: degene aan wie een onderneming als bedoeld in de Handelsregisterwet toebehoort en die met die onderneming een kindercentrum of gastouderbureau exploiteert ofwel een gastouder die een voorziening voor gastouderopvang exploiteert;
- c. kind: jeugdige in de leeftijd van 0 tot en met 12 jaar;
- d. kinderopvang: dagopvang of buitenschoolse opvang op grond van de Wet kinderopvang geleverd door een kindercentrum of gastouderbureau dat geregistreerd is in het Landelijk Register Kinderopvang;
- e. ouder (s): degene(n) die juridisch of feitelijk verantwoordelijk is (zijn) voor de dagelijkse zorg van het kind, waaronder worden begrepen ouders, pleegouders en voogden;
- f. sociaal-medische gronden: lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen of psychische problemen van ouders waardoor zij onvoldoende voor hun kinderen kunnen zorgen én de ontwikkelingskansen van hun kinderen hierdoor onder druk staan;
- g. tegemoetkoming: bijdrage in de kosten van kinderopvang op basis van sociaal-medische gronden.

Artikel 2 Doelgroep

Deze verordening is bedoeld voor:

- a. de ouder met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking of een psychisch probleem, woonachtig in de gemeente Heerhugowaard, die geen of beperkt recht heeft op kinderopvangtoeslag en die:
- b. een kind heeft voor wie kinderopvang nodig is om zich goed en gezond te kunnen ontwikkelen, en
- c. waarbij er een verband is tussen beperking of problematiek van de ouder en de noodzaak tot gebruik van kinderopvang.

Artikel 3 Aanspraak op een tegemoetkoming

1. Het college kan aan de ouder als bedoeld in artikel 2 van deze verordening met inachtneming van de bepalingen van deze verordening een tegemoetkoming verlenen.
2. Bij de bepaling van de noodzaak houdt het college rekening met de mogelijke inzet van passende voorliggende voorzieningen voor de opvang van het kind.

HOOFDSTUK 2 AANVRAAGPROCEDURE

Artikel 4 Indiening van de aanvraag

1. De aanvraag voor een tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang op sociaal-medische gronden wordt ingediend bij het college.
2. De aanvraag bevat in ieder geval:
 - a. naam, adres en burgerservicenummer van de ouder;
 - b. indien van toepassing: de naam en burgerservicenummer van de partner en, als dit afwijkt van het adres van de ouder, het adres van de partner;
 - c. naam, geboortedatum en burgerservicenummer van het kind waarop de aangevraagde tegemoetkoming betrekking heeft;
 - d. het aantal uren waarvoor en de periode waarin kinderopvang volgens de aanvrager noodzakelijk is;
 - e. bewijsstukken waaruit blijkt dat de afname van kinderopvang ten behoeve van het kind op grond van de lichamelijke of verstandelijke beperking of het psychische probleem van de ouder noodzakelijk is;
 - f. bewijsstukken waaruit blijkt hoe hoog het bruto verzamelinkomen van de ouders en diens eventuele partner is;
 - g. bewijsstukken waaruit blijkt dat de ouder, en indien van toepassing diens partner, geen of beperkt recht heeft op kinderopvangtoeslag;
 - h. een offerte of contract van de kinderopvang die opvang gaat verzorgen waarin in ieder geval wordt aangegeven:
 - i. het aantal uren kinderopvang per kind per week,
 - ii. de kostprijs per uur,
 - iii. de ingangsdatum en de einddatum van de overeenkomst met de kinderopvang;
 - i. een machtiging voor rechtstreekse betaling van de tegemoetkoming aan de kinderopvang;
 - j. de handtekening van de ouder of diens wettelijke vertegenwoordiger en, als de ouder een partner heeft, van de partner.

Artikel 5 Advisering

Het college vraagt voor de beoordeling van de aanvraag voor een tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang advies aan een voor de gemeente werkzame jeugd&gezinscoach.

HOOFDSTUK 3 VERLENING VAN DE TEGEMOETKOMING

Artikel 6 Beslistermijn

1. Het college neemt een besluit binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag als bedoeld in artikel 4 van deze verordening.
2. Het college kan de in het eerste lid genoemde termijn met ten hoogste vier weken verlengen. Het college stelt de aanvrager schriftelijk in kennis van de verlenging.

Artikel 7 Weigeringsgronden

1. Het college weigert de tegemoetkoming indien:
 - a. de ouder niet behoort tot de doelgroep als bedoeld in artikel 2;
 - b. de opvang niet noodzakelijk is;
 - c. de opvang naar verwachting van het college niet zal plaatsvinden;
 - d. sprake is van een voorliggende voorziening.

2. In aanvulling op het eerste lid kan het college de tegemoetkoming weigeren indien in het geval van een aandoening van de ouder geen professionele begeleiding wordt ingezet om de problematiek weg te nemen.
3. Van een voorliggende voorziening is in ieder geval sprake indien:
 - a. de ouder of partner reeds een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang ontvangt of kan ontvangen;
 - b. gebruik kan worden gemaakt van andere adequate (opvang)voorzieningen in professionele of niet-professionele zin en waarvoor een andere vergoeding mogelijk is.

Artikel 8 Ingangsdatum

1. De tegemoetkoming wordt verleend met ingang van de datum waarop de volledige aanvraag voor de tegemoetkoming door het college is ontvangen.
2. In afwijking van het eerste lid kan de tegemoetkoming met terugwerkende kracht worden verleend indien de kinderopvang op sociaal-medische gronden reeds is aangevangen.
3. Als op de datum bedoeld in lid 1 van dit artikel nog geen kinderopvang plaatsvindt, wordt de tegemoetkoming verleend met ingang van de aanvangsdatum van de kinderopvang.

Artikel 9 Omvang en duur van de tegemoetkoming

De tegemoetkoming wordt slechts verleend voor het aantal uren per week en voor de periode waarvoor de inzet van de kinderopvang op sociaal medische gronden naar het oordeel van het college noodzakelijk is. Hierbij wordt uitgegaan van een inzet van 16 uur per week gedurende 12 maanden.

Artikel 10 Hoogte van de tegemoetkoming

1. De hoogte van de tegemoetkoming wordt vastgesteld overeenkomstig de methodiek van de kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst, rekening houdend met het inkomen van de ouder en diens (eventuele) partner.
2. De ouder is een eigen bijdrage verschuldigd aan de houder van de kinderopvang. De eigen bijdrage is inkomensafhankelijk en wordt conform de belastingtabel kinderopvangtoeslag door de houder van kinderopvang berekend.
3. Voor de kosten van de kinderopvang wordt maximaal het door het Rijk jaarlijks vastgestelde fiscale tarief gehanteerd. Eventuele meerkosten komen voor rekening van de ouder.

Artikel 11 De betaling van de tegemoetkoming

De tegemoetkoming wordt in de vorm van maandelijkse termijnen uitbetaald aan de houder van de kinderopvang.

Artikel 12 Terugvordering

Wanneer blijkt dat de tegemoetkoming onterecht is uitgekeerd, wordt het teveel betaalde teruggevorderd.

HOOFDSTUK 4 VERPLICHTINGEN VAN DE OUDER

Artikel 13 Beperking noodzaak

1. De ouder doet al het mogelijke om de periode waarin noodzakelijke kinderopvang moet worden afgenomen, zo kort mogelijk te laten zijn.
2. De ouder doet al het mogelijke om het aantal uren waarop noodzakelijke kinderopvang moet worden afgenomen, zo gering mogelijk te laten zijn.

Artikel 14 Inlichtingenplicht

1. De ouder verstrekt op verzoek, binnen een door het college gestelde termijn, aan het college alle gegevens en inlichtingen van hem en zijn partner die voor de aanspraak op en de hoogte van de vergoeding van belang kunnen zijn.
2. De ouder doet het college onmiddellijk, na het bekend worden daarvan, uit eigen beweging schriftelijk mededeling van inlichtingen en gegevens die kunnen leiden tot een verlaging van de vergoeding.
3. De houder verstrekt desgevraagd aan het college alle gegevens en inlichtingen die voor de vaststelling van de aanspraak van de ouder op de tegemoetkoming van het college van belang zijn.

HOOFDSTUK 5 SLOTBEPALINGEN**Artikel 15 Hardheidsclausule**

Het college kan ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen van deze verordening indien de toepassing van de verordening zou leiden tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 16 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 april 2018 en is van toepassing op aanvragen die op of na 1 april 2018 worden ingediend.

Artikel 17 Citeertitel

Deze verordening kan aangehaald worden als: Verordening sociaal-medische indicatie kinderopvang Heerhugowaard.

Heerhugowaard, 20 februari 2018

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

